

Formularul tipizat al documentului de analiză a impactului

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 802/2011 cu privire la instituirea Inspecției Sociale
Data:	
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Muncii și Protecției Sociale
Subdiviziunea:	Direcția politici de asistență socială a familiilor cu venituri mici, vârstnicilor și veteranilor
Persoana responsabilă și datele de contact:	Maria Șușu, 022-262165
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate	
Pe parcursul anilor de activitate a Inspecției Sociale, precum și în cadrul studiilor realizate cu privire la combaterea fraudei și erorii sociale au fost depistate un sir de dificultăți și impedimente în realizarea eficientă a funcțiilor Inspecției Sociale. Printre principalele deficiențe sunt: lipsa de reacție a entităților inspectate de către Inspekția Socială, de cele mai dese ori recomandările înaintate instituțiilor inspectate fiind ignorate, lipsa mecanismului de responsabilizare a beneficiarilor de asistență socială privind declararea eronată sau incompletă a informațiilor cu privire la statut, componența familiei și venituri în cererea de acordare a asistenței sociale, încălcarea de către structura teritorială de asistență socială a termenului de luare a deciziei privind acordarea/neacordarea prestațiilor de asistență socială, refuzul unor instituții de a furniza informațiile necesare misiunilor de inspectare, precum și lipsa reglementărilor normative de competență a Inspekției Sociale de a constata contravenții, de a întocmi procese-verbale cu privire la aplicarea sancțiunilor contravenționale.	
b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate	
În realizarea misiunii sale de inspectare a corectitudinii implementării legislației în domeniul serviciilor și prestațiilor de asistență socială inspectorii constată încălcări care se comit din vina persoanelor responsabile din structurile teritoriale de asistență socială, primării, angajatori publici și privați, dar și din vina beneficiarilor de asistență socială care nu-și îndeplinesc obligațiunile prevăzute de legislație. Încălcările constatate de Inspekția Socială sunt cu impact de lezare a drepturilor la asistență socială și cu impact financiar de prejudiciu cauzat bugetului de stat, așa cum de exemplu, la acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului. Valoarea cazurilor inspectate în anul 2021 (940 familii beneficiare de ajutor social și APRA) a constituit 1 0173,2 mii lei. Inspekția Socială a constata că 27,8 % sau 2826,5 mii lei din această sumă a fost acordată ilegal. Ponderea cazurilor de iregularități cu impact financiar din totalul cazurilor inspectate a constituit cca 63,3% în anul 2021, fiind în creștere cu trei puncte procentuale comparativ cu anul 2020. Inspekția Socială a recomandat structurilor de asistență socială întreprinderea măsurilor necesare în vederea restituirii sumei de 2369,2 mii lei, ceea ce constituie 83,8% din suma constatată ca acordată nejustificat beneficiarilor de ajutor social și APRA. Anual Inspekția Socială, constată astfel de iregularități, înaintează recomandări entităților inspectate de	

respectare a legislației în domeniul competenței și întreprinderea măsurilor de restituire a banilor din plățile acordate beneficiarilor de prestații de asistență socială și servicii sociale, însă acestea rămân în mare parte nerealizate, mai mult încălcările se comit în continuare. Aceeași situație se observă și domeniul inspecției serviciilor sociale.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Problema principală constă în nerespectarea și încălcarea prevederilor legislației în domeniul asistenței sociale:

- a) Structurile teritoriale de asistență socială:
 - nu asigură controlul intern managerial
 - fluctuația de cadre este înaltă și capacitatea profesională este scăzută;
 - accesul la informații (baze de date) cu privire la situația socială și economică a solicitanților și beneficiarilor de asistență socială este limitat;
 - volumul excesiv de sarcini per angajat și termenul limitat de îndeplinirea acestora cauzează dificultăți în asigurarea activității calitative în domeniul competenței
 - iresponsabilitatea unor angajați în ce privește evaluarea și monitorizarea situației beneficiarilor de servicii sociale, ajutor social și ajutor pentru perioada rece a anului.
- b) Solicitanții /beneficiarii de asistență socială nu sunt responsabili de corectitudinea informațiile declarate în cererile sale pentru acordarea ajutorului social și ajutorului pentru perioada rece a anului, nu declară, conform legislației schimbările care au intervenit în structura și veniturile familiei după stabilirea dreptului la prestații.
- c) Inspecția Socială:
 - nu are funcții de responsabilizare contravențională a celor care se fac vinovați de încălcarea legislației;
 - nu are unitate de comunicare mass-media pentru a informa publicul cu privire la situația constatată de Inspecția Socială, impactul încălcărilor, elaborarea și promovarea mesajelor care pot conduce la diminuarea erorilor și fraudei în sistemul de asistență socială;
 - nu are o subdiviziune juridică care să reprezinte interesele sale în instanțele de drept.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Recomandările înaintate în rapoartele misiunilor de inspecție rămân neîndeplinite la aproximativ 50 %. Rezultatele monitorizării demonstrează că în perioada 2015-2021 au fost restituiți în bugetul de stat 5 716,1 mii lei (51,1 %) din 11 182,7 mii lei recomandați spre restituire de către Inspecția Socială:

Anul	Suma propusă spre restituire (lei)	Total restituit (lei)	<i>Mențiune</i> : Din suma totală indicată în coloana 2 au fost restituite mijloace pe parcursul în anul 2021:	Astfel, rata sumei restituite constituie
2015	561.246	211.227	1.660	37,64%
2016	1.378.201	688.289	208	49,94%
2017	1.448.744	953.929	48.525	65,85%
2018	1.239.797	812.511	92.761	65,54%
2019	1.985.979	1.236.529	113.014	62,26%
2020	2.199.596	1.152.939	1.008.436	52,42%
2021	2.369.172	660.696	660.696	27,89%
Total	11.182.735	5.716.120	1.925.300	51,12%

Această situație ne confirmă necesitatea consolidării mecanismului de inspecție în domeniul asistenței sociale, statutului și extinderii funcțiilor prin acordarea dreptului de constatare și examinare a contravențiilor. Aceasta va duce la creșterea nivelului de responsabilitate atât a factorilor de decizie și persoanelor responsabile de examinarea cererilor pentru servicii sociale și prestațiilor de asistență socială, stabilirea și acordarea dreptului la asistență socială, cât și la

responsabilizarea beneficiarilor de asistență socială. În caz contrar admiterea erorilor și fraudei vor continua să crească, așa cum observă în tabelul de mai sus.

Majoritatea Rapoartelor misiunilor de inspecție remise spre examinare Procuraturii Generale și Centrului Național Anticorupție au fost clasate pe motivul lipsei elementelor de infracțiune penală.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

La 16 decembrie 2021 Parlamentul a adoptat Legea nr.219 cu privire la modificarea unor acte normative (Monitorul Oficial, 2021, nr. 325-333, art.500) prin care au fost operate un șir de modificări la:

1. **Codul Contravențional** al Republicii Moldova nr. 218/2008 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78–84, art. 100), cu modificările ulterioare,
2. **Legea asistenței sociale, nr. 547/2003** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 42–44, art. 249), cu modificările ulterioare,
3. **Legea nr. 133/2008 cu privire la ajutorul social** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 179, art. 625), cu modificările ulterioare și
4. **Legea nr. 123/2010 cu privire la serviciile sociale** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 155–158, art. 541), cu modificările ulterioare,
5. **Legea nr.129/2012 privind acreditarea prestatorilor de servicii sociale** (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 181-184, art.593) cu modificările ulterioare.

Modificările operate țin să eficientizeze mecanismul de inspecție și control de stat în domeniul asistenței sociale, consolidarea statutului Inspectoratului Social de Stat, precum și responsabilizarea autorităților administrației publice, prestatorilor de servicii sociale de diferite forme de organizare în scopul aplicării unitare a prevederilor legale în sistemul național de asistență socială și asigurării respectării drepturilor sociale ale cetățenilor.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

- Reorganizarea Inspecției Sociale prin transformare în Inspectorat Social de Stat în subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale;
- Modificarea și completarea Regulamentului de organizare și funcționare a entității cu noi funcții de control de stat în domeniul asistenței sociale, constatare și examinare a contravențiilor;

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție
Prevederile Legii nr. 219/2021 nu vor fi aplicate.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țințesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Domeniile de control ale Inspectoratului Social de Stat se extind prin includerea a cinci funcții noi de control asupra respectării reglementărilor legale cu privire la:

- stabilirea dreptului și acordarea compensației pentru serviciile de transport persoanelor cu dizabilități, eliberarea de către structurile teritoriale de asistență socială a documentelor care confirmă dreptul persoanelor cu dizabilități ale aparatului locomotor de a importa, o dată la 5 ani, cu scutire de drepturi de import, un mijloc de transport destinat transportării lor, clasificat la poziția tarifară 8703 (cu

capacitatea cilindrică a motorului de pînă la 2500 cm³ inclusiv), indiferent de termenul de exploatare, conform prevederilor Codului vamal, Codului fiscal, Legii nr. 1380/1997 cu privire la tariful vamal, Hotărîrii nr. 1413/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a compensației pentru serviciile de transport și Hotărîrii nr. 474/2016 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de aplicare a facilităților fiscale și vamale la importul mijloacelor de transport cu destinației specială.

- stabilirea dreptului și acordarea compensației pentru achitarea facturilor la energie, conform prevederilor Legii nr. 241/2022 privind fondul de reducere a vulnerabilității energetice și Hotărîrii Guvernului nr. 1111 din 11/12/2022 Cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la atribuirea categoriilor de vulnerabilitate energetică și modul de stabilire și plată a compensațiilor pentru achitarea facturilor la energie. Stabilirea dreptului și plata indemnizației pentru unele categorii de copii și tineri conform prevederilor Hotărîrii Guvernului nr. 132/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri.
- Stabilirea dreptului și plata indemnizației pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial conform prevederilor Hotărîrii nr. 1278/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la tipurile, cuantumul și condițiile specifice de acordare a indemnizațiilor pentru creșterea și îngrijirea copiilor plasați în serviciile de tutelă/curatelă, asistență parentală profesionistă și casă de copii de tip familial, modificarea și abrogarea unor hotărîri ale Guvernului.
- Stabilirea dreptului și plata indemnizației zilnice pentru copii conform prevederilor Hotărîrii nr. 378/2018 la stabilirea și plata indemnizației zilnice pentru copii.

Necesitatea includerii acestor funcții în domeniile de competență ale Inspectoratului Social de Stat se justifică prin consolidarea și aplicarea măsurilor de control și prevenire a riscurilor de fraudă și corupție în domeniul asistenței sociale.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Inspekția Socială este unica instituție cu funcții de control în domeniul asistenței sociale care verifică modul de aplicare corectă și unitară al legislației în domeniul serviciilor sociale și prestațiilor de asistență socială. Pentru a evita conflictul de interese aceste funcții nu pot fi transmise altei entități.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Asigurând controlul de stat în domeniul asistenței sociale Inspectoratul Social de Stat va contribui la reducerea erorii și fraudei în domeniul vizat și la respectarea drepturilor solicitanților și beneficiarilor de servicii și prestații de asistență socială.

b¹⁾ Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completînd tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Implementarea proiectului hotărârii Guvernului nu va necesita cheltuieli financiare din partea statului.

Preavizarea, disponibilizarea și transferul personalului se vor efectua în conformitate cu prevederile normative, iar cheltuielile de disponibilizare a personalului care refuză transferul se vor efectua din contul și în limitele bugetului Inspecției Sociale.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu există opțiuni alternative

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizate în acesta

Riscuri obiective care pot duce la eșecul intervenției nu sunt.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sînt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu este cazul

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Reorganizarea Inspecției Sociale prin transformare în Inspectorat Social de Stat va asigura controlul de stat în domeniul asistenței sociale în conformitate cu prevederile Legii nr.219/2021 cu privire la modificarea unor acte normative, astfel contribuind la diminuarea încălcărilor potrivit legislației conform domeniului de competență și respectării drepturilor cetățenilor solicitanți și beneficiari de asistență socială.

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sînt necesare

Aprobarea:

- proiectului HG cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 802/2011 cu privire la instituirea Inspecției Sociale în termen de 3 luni, conform Art. VI al Legii 219/2021 cu privire la modificarea unor acte normative;
- modificarea și aprobarea actelor normative interne
- modificare și aprobarea statului de personal și schemei de încadrare

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Pentru asigurarea funcției de control, principalii indicatori de performanță sunt:

- numărul de misiuni de control;
- numărul de entități controlate
- numărul de dosare controlate
- numărul de rapoarte elaborate
- numărul de procese verbale de contravenție emise

- numărul de procese verbale de contravenție transmise pentru examinare în instanța de judecată - tipurile de iregularități constatate - numărul de iregularități comise de persoane cu funcții de răspundere - numărul de iregularități comise beneficiarii de asistență socială - numărul recomandărilor înaintate entităților inspectate - numărul dosarelor transmise spre examinare Procuraturii și CNA - valoarea financiară a iregularităților cu impact financiar - cost eficiența activității de control
--

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea	
---	--

Evaluarea performanței proiectului actului normativ propus va putea fi efectuată peste aproximativ un an de la data intrării în vigoare, utilizând prevederile Manualului operațional al Inspectoratului Social de Stat cu privire la evaluarea și monitorizarea activității de control.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă	
Ministerul Finanțelor Spre expertiză: Ministerul Justiției Centrul Național Anticorupție	

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților	
--	--

În conformitate cu prevederile Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative și Hotărârile Guvernului nr. 23/2019 cu privire la aprobarea metodologiei de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, proiectul a fost coordonat prealabil cu Cancelaria de Stat și Ministerul Finanțelor. Recomandările au fost integrate în proiectul actului normativ.

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)	
---	--

--	--

Anexă

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categorii de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alternativă 1	Opțiunea alternativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	0		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	2		

cadrul instituțional al autorităților publice	2		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	2		
situația social-economică în anumite regiuni	0		
situația macroeconomică	0		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0		
nivelul de salarizare			
condițiile și organizarea muncii	2		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	0		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	0		
nivelul sărăciei	0		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	2		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	2		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	2		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
discriminarea	2		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0		
calitatea aerului	0		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0		
biodiversitatea	0		
flora	0		

fauna	0		
peisajele naturale	0		
starea și resursele solului	0		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	0		
eficiența și performanța energetică	0		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	0		
<i>Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.</i>			
Anexe			
Proiectul preliminar de act normativ Nota informativă Alte materiale informative/documente (la decizia autorilor)			

SECRETAR DE STAT

Vasile CUȘCA